

Nr 357.

Av herr Nilsson i Svalöv m. fl., om visst tillägg till anvisningarna till 3 § kommunalskattelagen.

Vid 1951 års höstriksdag antogs för förvärvskällan jordbruksfastighet bestämmelser om redovisning av den skattepliktiga nettointäkten enligt bokföringsmässiga grunder. Bestämmelserna har givits frivillig karaktär, varigenom för berörda förvärvskälla i fortsättningen två redovisningsmetoder kommer att parallellt användas. I samband med ifrågavarande beslut uttalade departementschefen i proposition nr 191, att han förutsatte att de jordbrukare, som använde sig av kontantprincipen, skulle som redovisningsperiod få använda kalenderåret, medan de som tillämpade den bokföringsmässiga redovisningsmetoden skulle få tillämpa annat räkenskapsår än kalenderår.

I praktiken har många jordbrukare, som haft ordnad bokföring att lägga till grund för sin deklaration, sedan lång tid tillbaka använt s. k. brutet räkenskapsår även då kontantprincipen tillämpats vid deklarationen. Taxeringsmyndigheterna synes icke ha haft något att invända däremot, framför allt därför att bokföringsunderlaget varit en viss garanti för säkra och riktiga deklara-tionsuppgifter. Vederbörande skattskyldiga har nämligen alltid fått vara beredda på att ställa sitt bokföringsmaterial till förfogande i och för en taxeringskontroll.

I samband med en ordnad bokföring vid jordbruket är det ur många synpunkter fördelaktigare att ha räkenskapsåret förlagt till annan tidsperiod än kalenderåret. Anledningen kan t. ex. vara den att en exakt inventering vid ett jordbruk sällan kan ske per den 31 december. Spannmålen är vid denna tid mängen gång otröskad, och dess kvantitet kan sålunda ej bestämmas. Även andra lagertillgångar såsom grovfoder o. d. är svåra att kvantitativt fastställa vid de tidpunkter då lagren är som störst.

Många av de jordbrukare som sålunda sedan länge haft ordnad bokföring med tillämpande av brutet räkenskapsår och som deklarerat efter kontantprincipen finner det i regel mest ändamålsenligt att under sin kvarstående tid som jordbrukare fortsätta med denna redovisningsmetod. Redovisning av nettointäkten beräknad efter bokföringsmässiga grunder kommer däremot huvudsakligast, såsom naturligt är, att göras av yngre jordbrukare, som redan vid övertagandet av sitt jordbruk börjar tillämpa metoden med bokföringsmässig redovisning. Skulle man nu vid det praktiska taxeringsarbetet komma att obligatoriskt kräva kalenderåret som redovisningsperiod i de fall då kontantprincipen användes, kommer de ovan angivna jordbrukarna med ordnad bokföring i ett svårt läge. De önskar otvivelaktigt kvarbliva vid kontantprincipen, men de vill också ha sin bokföring kvar med tillämpande av den för dem mest

ändamålsenliga tidpunkten för räkenskapernas avslutning, exempelvis den 30 juni, då lagren är som minst och inventeringen lättast kan ske. Det synes oss icke riktigt att detta förmenas dem genom att taxeringsmyndigheterna i berörda fall kräver kalenderåret som redovisningsperiod. Brutet räkenskapsår bör få frivilligt tillämpas av alla de jordbrukare som har en sådan bokföring att den fyller de krav som stadgats i förordningen om skyldighet för vissa idkare av jordbruk eller skogsbruk att föra räkenskaper såsom underlag för taxering. Det väsentliga kravet för ett medgivande att använda brutet räkenskapsår synes oss böra vara icke vilken skattemässig redovisningsmetod som användes utan hurvida ordnade räkenskaper föres eller icke. Det är enligt vår uppfattning jämväl av stor betydelse, att ett medgivande av annan redovisningsperiod än kalenderåret i sin tur skulle ge större möjligheter för vederbörande att ingiva självdeklarationen redan i början av taxeringsåret. För den som redovisar ett räkenskapsår per exempelvis den 30 juni står 6 månader till buds före taxeringsårets ingång för avslutande av räkenskaperna och upprättande av deklarationen. Nämnade förhållande är av desto större betydelse som ett betydande antal jordbrukare numera, då jordbruket blivit ett rent affärsmässigt företag, anlitar sakkunnig hjälp, såsom någon av Sveriges lantbruksförbunds bokföringsbyråer eller dess skatteavdelning, revisionsbyråer e. d. Det ligger i sakens natur att, för att denna sakkunniga hjälp skall kunna bli effektiv och i viss mån innebära en garanti för en riktig deklaration, en viss spridning på såväl räkenskapernas avslutande som deklarationens upprättande måste föreligga. Ur taxeringskontrollsynpunkt torde det vara av betydelse att sådan sakkunnig hjälp kan anlitas.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta sådant tillägg till anvisningarna till 3 § kommunalskattelagen, att därav framgår att jämväl jordbrukare, som deklarerar enligt den s. k. kontantprincipen, skall äga rätt att ha annat räkenskapsår än kalenderår, under förutsättning att han har sådan bokföring som kräves för redovisning av inkomst i förvärvskällan jordbruksfastighet enligt bokföringsmässiga grunder.

Stockholm den 27 januari 1953.

Eric Nilsson
i Svalöv.

Stig F. Hansson
i Önnarp.

Johan Ahlsten.

Rolf Eliasson.